

Art

unlimited

İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR, PARA İLE SATILMAZ, OCAK-SUBAT 2019, SAYI: 49, KAPAK: GÜNEŞ TERKOL & GÜÇLÜ ÖZTEKİN, FOTOĞRAF: ELİF KAHVECİ

KAREN MEYERHOFF

Geniş Sohbetler'de Burcu Yüksel'in yeni konuğu dünyanın en önemli müzelerinde yöneticilik yapan bir sanat profesyoneli

GÜNEŞ TERKOL & GÜÇLÜ ÖZTEKİN

Nazlı Pektaş Sınırsız Ziyaretler kapsamında sanatçıların Elmadağ'da yer alan atölyelerini ziyaret etti

AK-SAYANLAR

Çınar Eslek'in ve farklı disiplinleri birleştiren dosyanın bu sayıdaki konukları Bejan Matur ve Ahmet Doğu İpek

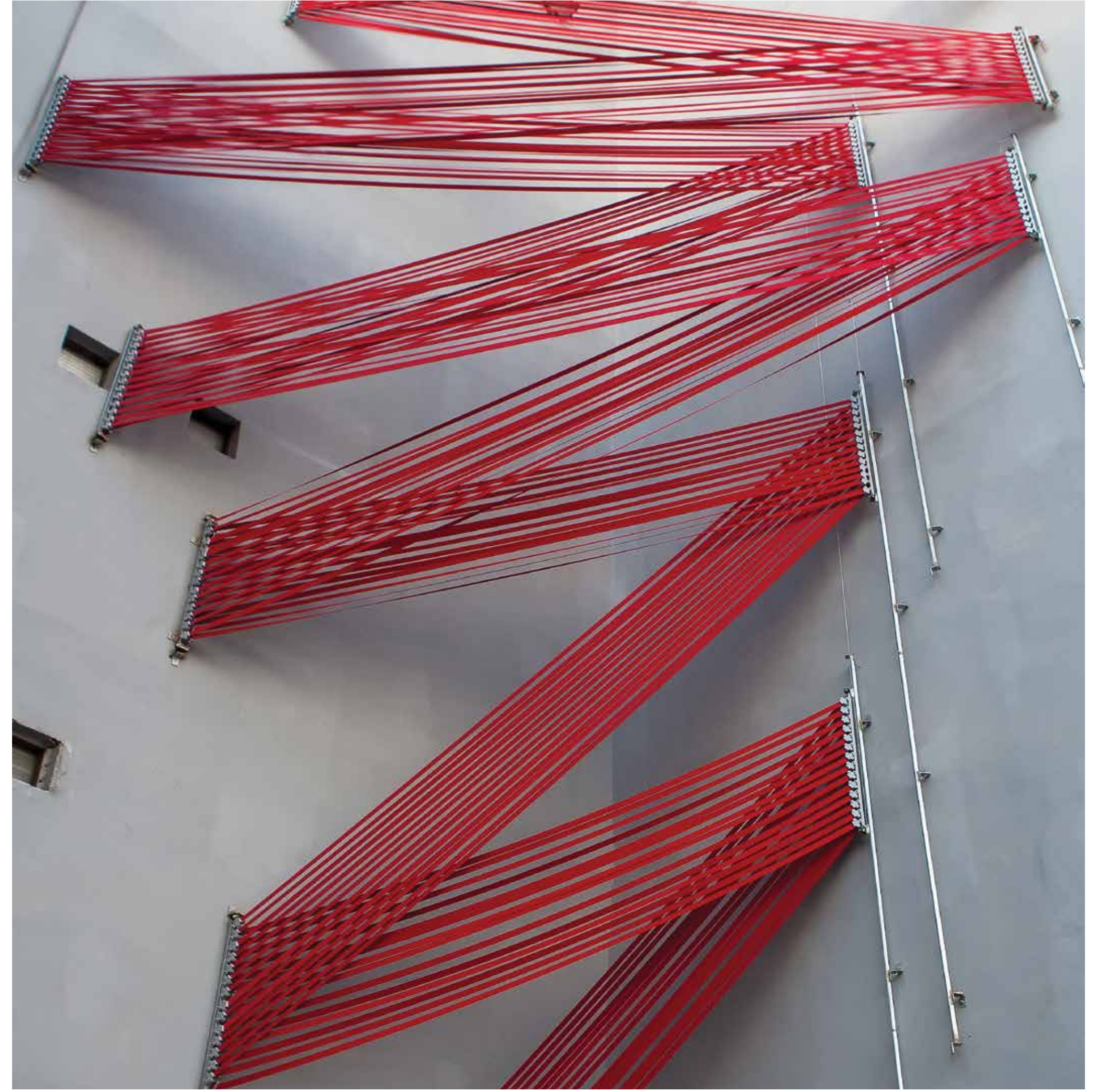
MÜSLÜMAN MODASI

Merve Akar Akgün San Francisco'da yer alan De Young Müzesi'nde devam etmekte olan moda sergisini değerlendirdi

İÇİNDEKİLER

12	Evliyagil Dolapdere — <i>Merve Akar Akgün</i>	45	Yapılmamış Sergilere Önsözler — <i>Elmas Deniz</i>
16	Kıvrım — <i>Hedonutopia</i>	53	Sınırsız Ziyaretler — <i>Güneş Terkol&Güçlü Öztekin</i>
18	Huo soruyor — <i>Gizem Karakaş</i>	64	Her yerde sürgün olma hali — <i>Nazlı Yayla</i>
20	Max Hollein — <i>Merve Akar Akgün</i>	68	Çağdaş Müslüman Modası — <i>Merve Akar Akgün</i>
22	Geniş Sohbetler — <i>Karen Meyerhoff</i>	80	Atina Bienali — <i>Nihat Karataşlı</i>
26	Zamana Bakmak — <i>Murat Alat</i>	84	Tuhaf Açı — <i>Erdoğan Zümrütoğlu</i>
30	Çok fazla çok yakın — <i>Barış Acar</i>	90	Fatma Tülin — <i>Selman Akıl</i>
32	Oliviero Toscani — <i>Evrin Altuğ</i>	92	Örümcek Ağı — <i>Gökşen Buğra</i>
38	Ak-sayanlar — <i>Bejan Matur & Ahmet Doğu İpek</i>		

“Yağmur Duası”

SO? MİMARLIK VE FİKRİYAT

Kahve Dünyası'nın güncel sanat projesi Yanköşe'nin ağırladığı bu üçüncü çalışma, doğa olayları bir yapıtın tasarımını dönüştüren işbirlikçiler olarak düşünülebilir mi sorusundan yola çıkarak, önünden geçenleri doğaya, kente dair yeniden düşünmeye sevk ediyor.

(videoyu izlemek için)

yankose.org
facebook.com/yankoseprojesi
#yankoseprojesi

unlimited

Genel yayın yönetmeni
Merve Akar Akgün
merve@unlimitedrag.com

Reklam ve proje direktörü
Hülya Kızıllırmak
hulyakizilirmak@unlimitedrag.com
0532 266 4474

Yazı işleri müdürü
Özge Yılmaz

Fotoğraf editörü
Elif Kahveci

Sahne sanatları editörü
Ayşe Draz Orhon

Architecture Unlimited
Sena Altundağ

Design Unlimited
Ömer Kanıpak

Asistan editör
Liana Kuyumcuayan

Katkıda bulunanlar
Barış Acar, Selman Akıl, Murat Alat, Evrim Altuğ, İlker Cihan Biner,
Gökşen Buğra, Elmas Deniz, Ahmet Ergenç, Çınar Eslek, Nihat Karataşlı,
Ümit Özdoğan, Nazlı Pektaş, Alek Sonman, Nazlı Yayla, Burcu Yüksel

Tasarım
Vahit Tuna

Tasarım ve uygulama
Cafer Kutru

İletişim Adres
Meşrutiyet Cad. 67/1 34420 Tepebaşı, Beyoğlu, İstanbul
info@unlimitedrag.com
@unlimited_rag

Baskı
SANER MATBAACILIK
Litrosyolu 2. Matbaacılar Sitesi 2BC3/4 Topkapı-İstanbul
0212 674 10 51
info@sanermatbaacilik.com

Yıl: 9 Sayı: 49

İki ayda bir, yılda beş kez yayımlanır. Para ile satılmaz. Bütün yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Unlimited'a aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Yayın sahibi
Galerist Sanat Galerisi A.Ş.
Meşrutiyet Cad. 67/1 34420 Tepebaşı, Beyoğlu, İstanbul

Evliyagil Dolapdere Açılıyor!

07.02 //18:30

Karmaşık Sorular, Büyüleyici Yanıtlar

07.02 – 07.04.2019

Küratör
Beral Madra

Sanatçılar
Aikaterini Geggisian
Aret Gıcır
Bengisu Bayrak
Ferhat Özgür
Fulya Çetin
Hakan Kırdar
Hera Büyüktaşçıyan
İlhan Sayın
Jakob Gautel
Murat Balcı
Ömer Faruk Şimşek
Reysi Kamhi
Temür Köran

EVLYAGİL
DOLAPDERE

Serdar Ömer Paşa Caddesi No: 11
Beyoğlu / İstanbul
info@muzeevliyagil.com
www.muzeevliyagil.com

f / evliyagildolapdere

unlimited publications

Abonelik ücreti *senelik* 200 TL
Bütün detaylar *ve* her gün yeni yazılar
unlimitedrag.com'da

Subscription 100 USD/year
Check out unlimitedrag.com

Yapıl- mamış sergilere önsözler⁵

Yazı: Murat Alat

Sanatçı: Elmas Deniz

Varlık, yokluk ve Socotra, 2018

5.000 ed. + 1 AP

Gelecek yok

Ne kadar para çok paradır? Ne kadarı yeter; daha da önemlisi ne kadarı artar? Karun kadar zengin bir patronum vardı. Parasını har vurup harman savursa bile ömrü servetini tüketmeye yetmezdi ama onunla her karşılaştığımda hissediyordum ki satın alamayacağı tek şey zamandı. Bu yüzden her şeyi hızlı hızlı yapardı. Eminim ki parası o öldükten sonra da yaşayacak. Para ve onun dini kapitalizm zaten bunun için var; değil mi?

Tarihte bir noktada, muhtemelen tarım toplumuna geçildiğinde, insanlar kendi varoluşlarını sermaye birikiminin varlığıyla özdeşleştirmeye başladılar. Çiftçiler ölümle aralarına depolarda biriken erzaklardan oluşan bir set çektiler. Sermaye, yani benim bugünkü çalışmamın ürettiği artık değerın yarına devredilmesi, sadece gelecek günlerde aç kalma-mamı garanti altına almayan aynı zamanda dünyadaki faaliyetimin ben öldükten sonra da devam etmesini sağlayan bir teknolojiydi. İnsanın ölümsüzlük arzusu, sermayenin birikim arzusunda kendi yansımasını buldu. Martin Heidegger *Teknoloji Üzerine Bir Soruşturma* adlı çalışmasında teknolojinin kökenini bir nehir üzerine kurulan değirmenin yerini baraja bırakmasında görür. Değirmen akış halinde olan ırmaktan enerji üretmek için kullanılırken, baraj akışı kontrol altına alır ve açığa çıkan enerjiyi depolar. Bir enerji kaynağı olarak insan emeği de sermayenin aklının hükmü altında benzer bir şekilde kontrol altına alınır ve depolanır. Sermaye, akış halindeki yaşamın depolanmasıdır. Depolanın yaşam, zamanın ve mekânın ötesine geçebilmeye muktedir hale gelmiştir. Sermaye, benim namevcut olduğum yerde de eyleminin varlığını sürdürmesine yarar.

Sermayenin varoluşunun insanın varoluşuyla yer değiştirmesi günümüzde evrimini tamamlamış gözüküyor. Artık varsıl olmak var olmak, yoksul olmak da yok olmak demek. İnsanlık ontolojik sorunlarının çaresini varsıllıkta ya da çoğu zaman varsıllık hayalinde bulmuş gibi. Doğayla girişilen mücadelenin sonucunda açığa çıkan emeğe dayalı bir varoluş yerini tüketim kapasitesiyle ölçülen bir varlığa bıraktı. Varsıllık kendini üretim çokluğu olarak değil tüketim özgürlüğü olarak gösteriyor. Karl Marx’ın işçi sınıfının doğa karşısında sarf ettiği emeğiyle bilinç kazanıp komünist devrimi gerçekleştirecek potansiyeli oluşturması hayali neoliberalizmin tüketime dayalı iyi hayat vaadi karşısında yenilmişe benziyor. Sadece gündelik ihtiyaçlar değil, insan varlığının temeli olan

eğitim, sağlık, güvenlik gibi hizmetler birer tüketim nesnesine tahvil edildiler. Tüketimi sınırlarından kurtarmak için geliştirilmiş kredi teknolojilerinin yarattığı imkanlar sayesinde üretime dayalı reel ekonomi, bankalar arası İnternet hatlarında yuvalanmış finansal ekonomi karşısında önemini yitirdi. Bu sayede varlık ile emek arasındaki son bağlar da kopmuşa benziyor. Sermaye artık sadece üretilmiş olan emeğin birikimi değil gelecekte üretilecek olan emeğin yani namevcut emeğin de bugün toplanması anlamına geliyor. İnsanın zaman karşısındaki aczi sermayenin zamanlar ötesi hareketiyle alt edilmiş görünüyor. Peki yaşadığımız bu çağ “asr-ı saadet” mi? Hiç de öyle gözüküyor. Geleceğin olmadığı bir distopyada yaşıyoruz.

Bugünkü varsıllığımızın kaynağı artık doğayla karşılaşmamızdan ürettiğimiz emek olmaktan çıkıp henüz açığa çıkmamış gelecek emek olduğunda Marx’ın yabancılaşıma teorisi yeni bir veché kazanıyor. İnsanın kendi emeği ve doğa karşısındaki yabancılaşması bu sayede tamama ermiş oluyor. Aşıkâr ki günümüzde bizi tanımlayan şey üretim değil tüketim. Tüketimin dayandığı değerler sistemi ise piyasanın spekülâtif yapısına göre sürekli yeniden tanımlanıyor. Baudrillard’ın “simülasyon evreni” dediği bir düzen içinde spekülâtif değerlere dayanarak kendi varlığımızı kurmaya çalışıyoruz. Gerçeklikle bağları zayıflamış spekülasyona açık sistem tıpkı kendisi gibi spekülasyona açık öznelîkler oluşturuyor. Bu da çağımızda oranı hızla artan akıl hastalıklarının müsebbibi olarak zuhur ediyor. Franco “Bifo” Berardi *Gelecekten Sonra* isimli kitabında üretim ekonomisinin girdiği bu kriz sonucunda akıl hastalıklarının günümüz toplumunda nasıl bir hız kazandığını gösteriyor. Hızlanan sermaye akışı sonucunda değerlerin siber uzaydaki kaygan konumları insanın da ayağının altına muz kabuğu koyuyor. Bu hızlanmaya tepki olarak gelişen küçük ölçekli hareketler -doğal yaşama dönüş, etik bir beslenme rejimi kurma çabaları, az tüketim şiarı- tehlikenin büyüklüğü karşısında naçar kalacaklar gibi gözüküyor, zira sistem ivmesini giderek artırıyor. Doğa kendisinden kopuşumuzun bedelini bizi kendisinden mahrum bırakarak ödetecekmış gibi... İnsanlık ise doğanın yokluğunda hayatta kalmayı becerebilecek mi bilinmez ama “doğadan çaldıklarımızı doğaya bir an önce geri vermemiz lazım.” Yoksa en iyi ihtimalle bizi bir *Mad Max* senaryosu bekliyor.

varlık

yokluk

varsıl

yoksul

Doğadan
çaldıklarımızı
doğaya
geri
verelim.

Güneş *Terkol &*
Güçlü *Öztekin*
atölyesi

Yazı: Nazlı Pektaş Fotoğraf: Elif Kahveci

